

MBN § 66 Medborgarförslag. Anläggning av djurövergångar för smådjur

Ärendenummer: MBN 2024/2203

Paragraf föregående instans: MBN AU § 50

Miljö- och byggnämndens beslut

Miljö- och byggnämnden beslutar att medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Anthon Fredriksson har inkommit i ett medborgarförslag till Region Gotland gällande anläggning av djurövergångar för igelkottar och andra smådjur på Gotland. Förslaget handlar om att Region Gotland skulle undersöka möjligheterna att anlägga djurövergångar på vissa ställen runt om på ön med anledning av att många igelkottar och andra smådjur blir påkörda.

Djur- och faunapassager anläggs främst i samband med nybyggnation av större motorvägar och trafikleder. Teknikförvaltningen inom Region Gotland anlägger för närvarande inga djur- eller faunapassager på det kommunala gatunätet. Region Gotland har inte rådighet att göra åtgärder på Trafikverkets vägar.

Parkförvaltningen gör löpande åtgärder som kan bidra till att förbättra livsmiljöerna för igelkottarna.

En annan möjlighet för Region Gotland att bidra till att minska antalet trafikdöda och -skadade smådjur skulle kunna vara att Region Gotland gör en kommunikativ satsning som riktar sig till medborgare/trafikanter.

Bedömning

Anthon Fredriksson har inkommit i ett medborgarförslag till Region Gotland gällande anläggning av djurövergångar för igelkottar och andra smådjur på Gotland. Förslaget handlar om att Region Gotland skulle undersöka möjligheterna att anlägga djurövergångar på vissa ställen runt om på ön med anledning av att många igelkottar och andra smådjur blir påkörda.

Igelkott är rödlistad som nära hotad (NT) enligt SLU Artdatabankens rödlistebedömning från år 2020. Arten minskade kraftigt i Norden under 1960- och 70-talen. Detta tros ha berott på flera samverkande faktorer, bland annat landskapsförändringar som orsakat en minskning av övervintringsplatser, igenväxning som troligen försämrat möjligheten till att hitta föda på landsbygden och ökad biltrafik. Lokalt har igelkotten sannolikt försvunnit på grund av bildöden. Vissa omständigheter tyder på att miljögifter kan ha större effekt på igelkotten än på många andra däggdjur. Självgående robotgräsklippare som många villaägare nu använder pekas ofta ut som ett hot mot igelkottar. Dock har man inte kunnat hitta belägg för att detta skulle kunna påverka

populationen. (SLU Artdatabanken (2025). Artfakta: igelkott (*Erinaceus europaeus*). <https://artfakta.se/taxa/100053> [2025-01-20])

Djur- och faunapassager anläggs främst i samband med nybyggnation av större motorvägar och trafikleder. Region Gotland har inte rådighet att göra åtgärder på Trafikverkets vägar. Teknikförvaltningen inom Region Gotland anlägger för närvarande inga djur- eller faunapassager på det kommunala gatunätet. Region Gotland ska i planering av nya vägar beakta spridningsvägar för djur. Kunskapen om vart det i det befintliga vägnätet sker flest olyckor med påkörda smådjur är dock låg inom organisationen.

Att sätta upp skyltar som varnar för till exempel igelkottar är inte aktuellt, eftersom regionen som väghållare behöver vara restriktiv med skyltar/vägmärken inom vägområdet i syfte att skapa en tydlig och lätt avläst trafikmiljö. Varningsmärken sätts främst upp för att varna om större djur som kan utgöra en fara för trafikanter i samband med olycka/kollision.

Inom regionens parkförvaltning försöker man gynna igelkottarna genom att spara snåriga buskage i stor utsträckning på många platser, där det också brukar ansamlas löv. Nya faunadepåer skapas också hela tiden med både stockar och sly. Vad gäller gräsytor så har man i år valt att klippa vissa sträckor längs vägar som förra året släpptes upp i hopp om att igelkottarna inte ska luras ut på vägarna i lika stor utsträckning. De sträckor som förblir uppsläppta kommer man klippa kanterna på. Man har även valt att släppa upp gräset på större ytor i år, så det borde finnas mer yta att röra sig på för igelkottarna och således mindre risk att de bli utlurade på vägarna.

En annan möjlighet för Region Gotland att bidra till att minska antalet trafikdöda och -skadade smådjur skulle kunna vara att Region Gotland gör en kommunikativ satsning till exempel tillsammans med kommunikatör från park- och trafikavdelningen. Kommunikationsinsatsen skulle kunna riktas till medborgare/trafikanter och handla om exempelvis i vilka miljöer och vilka tider på dygnet som igelkottar, groddjur eller andra smådjur är aktiva och kan tänkas befinna sig i vägområdet.

Ärendets behandling under mötet

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår miljö- och byggnämnden besluta att avslå medborgarförslaget.

Arbetsutskottet har 2025-04-03 föreslagit nämnden bifalla förvaltningens förslag.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att miljö- och byggnämnden bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadsförvaltningen, daterad 2025-03-24

Medborgarförslag 2024-08-26

Skickas till

Anthon Fredriksson (inkl. förvaltningens tjänsteskrivelse)
anthon.fredriksson@pm.me
Regionstyrelseförvaltningen

Sökande

Anthon Fredriksson, Greta Arwidssons gata 18 E, 621 37 Visby